

Festészetünk klasszikus darabjai a Velencei-tónál

Kiállítás nyílt a 65 éves MKB Bank gyűjteményéből

Halász-kastély, Kápolnásnyék, 2016. XII. 31-ig

PÉNTEK IMRE

Csak örülhetünk annak, ha új, rangos kiállítóhelyek nyitására hallunk. Különösen, ha ez az ismert üdülőövezetek egyikben történik. A Balaton körül – hosszú évek vajúdása után – végre méltó kiállítótermekhez jutott Füred városa. A Vaszary Galéria tárta fel és programjaival bizonyította: képes bekapcsolódni az országos és nemzetközi események sodrába, alkalomadtán szakmai fórumot teremtve szolgálja a képzőművészet ügyét. A másik tér a Balatoni Múzeum lenne, ám a patinás intézmény az utóbbi két évben egyetlen tárlatot rendezett, a X. Pelsót, azt is mérsékelt sikerrel. Természetesen

BARABÁS MIKLÓS:

Egy utazó cigánycsalád Erdélyben, 1843, olaj, vászon, 108x134 cm

Több banknak is van képzőművészeti gyűjteménye, melyek általában a műpiac javából válogatva alakultak ki. De tudtommal kevés vállalkozott arra, hogy ilyen jellegű tevékenységéről amolyan „nyilvános beszámolót” adjon. Az MKB azonban sokoldalú mecénási elkötelezettsége mellett időnként a nyilvánosság elé áll, s ilyenkor az új szerzemények keltik a jogos szenzációt. (Ilyen volt Barabás Miklós: Egy utazó cigánycsalád Erdélyben című képe, mely ebben a gyűjteményben került a nyilvánosság elé.) 2005-ben a Látható kincs címmel a Kogart Galériában 286 művet állított ki reprezentatív katalógus kíséretében. A bank most állt elő egy újabb nyilvános kollekciónal a Velencei-tó vonzásában.

A gyűjtemény műfajilag több részre osztható: tájképek, csendéletek, portrék, zsánerek változatos anyagára. *Nádlér Róbert* a „kiemelt hely” megfestésének mestere. *Az Árnyékos hely* a világ egy kis zugát állítja bensőséges részletezéssel – a megejtett pillanat fogságában – elénk. *Mednyánszky László* is az 1900-as évek e stílusával dolgozik, amikor a *Patakparton* című képét megfesti. *Ligeti Antal* a *Fiume látképe* című képén a távlat érzékeltetésére a miniatúrává zsugorodó épületek és a

ZIFFER SÁNDOR:

Nagybánya az István toronyból, 1908, olaj, vászon, 75x100 cm
© HUNGART 2016

vannak vállalkozó kedvű művelődési házak, alkalmi lehetőségek, melyek színesítik a palettát, de az alapvető helyzeten nem változtatnak.

Ezért keltett figyelmet a Velencei-tó térségébe tartozó kápolnásnyéki Halász-kastély felújítása, a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány kulturális és turisztikai céljainak megfelelően. Az épület visszanyerte eredeti szépségét, a gondozott parkban két szobor is helyet kapott, Klebelsberg Kunó kultuszminiszteré és Petőfi Sándoré. Mindkét mű Petőfi Hunor szobrászművész munkája. A helyreállított épület értékes kiállítással kezdte meg életét. Az MKB Bank 500 tételből álló gyűjteményéből 54 festmény, akvarell kapott helyet a termekben.

SZÖNYI ISTVÁN:

Asszonyok a vízparton, 1929, olaj, vászon, 74,4x100 cm
© HUNGART 2016

(1900 körül) című képe. A romantikus harci kellékek – sisak, tör, páncél – fölött a nagy költő szobra sötét színekkel „trónol”. *Kádár Béla és Gadányi Jenő „virágai”* szintén a mesterség első rangú szintjét hozzák. *Kondor Béla Veronika kendője II.* című képe Babits verséhez készült, a monotípiá a szenvedés lenyomata.

Az újjávarázsolts
Halász-kastély látképe, 2016

A portrék körében is érdekes és igen ritka darabokra akadunk. Ilyen különlegesség a bécsi udvari festő arcképe vagy Albert szász-tescheni herceg portréja (restaurálta Szentkirályi Miklós). *Barabás Miklós Magyar nemesasszonya* a kor nőtipusának állít emléket az

szemlélő közé egy apró anya gyermekével együtt állít. *Ferenczy Károly Borús tája* nagy, sötét tónusokkal fog meg. *Markó Ferenc* a tisztos stílusromantikával képviselteti magát (*Ideális táj; Vízet merítő lány*), hasonlóan *Székely Bertalan Házikó* című vázlatához és *Brodsky Sándor Vidéki ház és kert* című képéhez.

A másik teremben már a 20. század közepén járunk *Szőnyi, Nagy Oszkár, Csók István, Papp Aurél* képeivel találkozzva. Számomra Csók István *Almavirágok* című képe volt hamvasan, ártatlanul „koramodern”: az egymásba folyó,

olvadó fehér szírmok impresszionista jelenéssé olvadnak össze. *Farkas István Régi képének* sötét tónusai baljós érzetet keltenek, nem véletlenül: 1941-ben keletkezett.

Feltűnő a csendéletek sokasága. Csók István koloritja ezen a téren is megmutatkozott: az *Asztali csendélete*, tavaszi virágokkal káprázatos, illúziót keltő látványkavalkád. *Kmetty János Nagy virágszendélete*n érezhetők a modern, geometrikus beütések, *Márfy Ödön* finom akvarellje pedig az őszi hangulatok idézője (*Csendélet gyümölcsökkel*). Lenyűgöző alkotás *Benczúr Gyula Csendélet Dante-szoborral*

BENCZÚR GYULA:
Csendélet Dante-szoborral,
1910 körül,
78x115 cm

BARABÁS MIKLÓS:
Magyar nemesasszony, 1872,
olaj, vászon,
97x73 cm

1870-es évekből, míg *Benczúr Gyula Férfiarcképe* a kiegyezés körüli idők jellegzetes alakját vitte vászonra. *László Fülöp* is képviselteti magát *Galambosné arcképe* című korai művével. A múlt századforduló idejéből való a szintén korai *Kunffyiné arcképe*, mely méreteivel, kidolgozásával is kivételes *Rippl-Rónai* életművében.

A zsánerképek közül kitűnik *Ziffer Sándor Cinterem Nagybányán* című műve. A kinti környezet kékes hidegségét az előtérben üldögélő alakok ruházatának barna tónusai oldják. *Barabás Miklós* erdélyi cigánycsaládról készült képe a gyűjtemény emblemikus darabja.

Ha úgy vesszük, a bank kivételes munkát végez, s tőkeereje révén előnyben van a profi műgyűjtőkkel szemben. Csak jelzésül: a bank gyűjteményében van *Munkácsy Krisztus Pilátus előtt* című képe. Ismerve a körülményeket, kinek lett volna pénze, ambíciója egyáltalán belevágni e kivételes mű megszerzésének kísérletébe? Az ilyen kiállítások oldják a gyanakvást, beavatják a közönséget egy különleges világba. A kápolnásnyéki Halász-kastély igényes kiállítása erről is szól.

EGRY JÓZSEF:
Megered az eső, 1932,
olaj, vászon, 70x100 cm
© HUNGART 2016